

Finanšu ministrs Jānis Reirs: FKTK pievienošana Latvijas Bankai ir loģisks finanšu sektora kapitālā remonta noslēgums

Publicēts: 21.05.2020.

[Jaunami](#)

Finanšu ministrija (FM) ir iesniegusi izskatīšanai Ministru kabineta sēdē sadarbībā ar Latvijas Banku un Finanšu un kapitāla tirgus komisiju (FKTK) sagatavotu izvērtējumu par FKTK pievienošanu Latvijas Bankai. Ieguvumu un risku analīze apstiprina, ka FKTK pievienošana Latvijas Bankai ir jāgūst, jo tās rezultātā veidojas sabiedriskais ieguvums. Vienlaikus identificētie riski ir pārvaldāmi, īstenojot attiecīgus risku ierobežošanas pasākumus, tai skaitā atbilstošu pienākumu, tiesību un atbildības sadali.

"FKTK pievienošana Latvijas Bankai ir finanšu sektora kapitālā remonta loģisks noslēgums. Informācijas un kompetenču sinerģija palīdzēs vispusīgāk novērtēt riskus finanšu iestādēs, ļaujot pieņemt operatīvākus, pārdomātākus un uz konkrētu problēmu vērstus lēmumus. Tas ļaus turpmāk efektīvāk uzraudzīt un attīstīt finanšu sektoru. Ilgtermiņā pievienošanas rezultātā iespējams iegūt arī resursu ietaupījumu. Apvienotās Latvijas Bankas darbu paredzēts sākt 2022. vai 2023. gadā," norāda finanšu ministrs Jānis Reirs.

Noderīga ziņa? Padalies!

Izvērtējums ietver arī finansiālās ietekmes novērtējumu, lēmumu pieņemšanas kompetenču, kā arī monetārās politikas, makrouzraudzības politikas, uzraudzības un noregulējuma funkciju neatkarības nodrošināšanas mehānisma raksturojumu.

"Monetārās politikas un finanšu sektora uzraudzības funkciju īstenošana vienā institūcijā nav unikāla pieredze. Ir vairākas valstis Eiropā, kurās šāds modelis sekmīgi tiek īstenots. FKTK un Latvijas Bankas apvienošanās rezultātā būtu efektīvākas iespējas veicināt finanšu stabilitāti un mazināt sistēmiskos riskus, tiktu nodrošināts vispusīgāks skatījums uz pārmaiņām finanšu un kapitāla tirgū, kā arī mērķtiecīgāk tiktu veicināta finanšu sektora attīstība," akcentē FKTK priekšsēdētāja Santa Purgaile.

FKTK pievienošanas Latvijas Bankai rezultātā paredzama arī lielāka efektivitāte makrouzraudzības politikas un mikrouzraudzības īstenošanā, kā arī iespējas kompetentajā iestādē īstenot efektīvāku administratīvo procesu saistībā ar lēmumu pieņemšanu un to pārsūdzēšanu.

Sākot ar trešo gadu pēc pievienošanas, paredzams arī personāla, finanšu un materiāltehnisko resursu ietaupījums vidējā termiņā, kas var dot iespēju ierobežot uzraugāmo subjektu uzraudzības izmaksu pieaugumu, neraugoties uz pievienošanas izmaksām īstermiņā. Kopējie gada darbības izdevumi varētu būt par aptuveni 1,6 miljoniem eiro jeb 3,4% mazāki nekā divu atsevišķu iestāžu izdevumi. Tāpat pievienošana veicinās koordinētāku un efektīvāku finanšu sektora attīstību.

"Lai likumā "Par Latvijas Banku" paredzētā FKTK pievienošana Latvijas Bankai noritētu raiti un pozitīvi ietekmētu Latvijas ekonomiku, ir vairāki būtiski priekšnosacījumi. Viens no būtiskākajiem ir izmaiņas centrālās bankas pārvaldības modelī, tostarp nodrošinot monetārās politikas un finanšu sektora uzraudzības funkciju nošķirtību. Līdz ar to viena no manām tuvākā laika prioritātēm būs jauna, mūsdienīga likuma "Par Latvijas Banku" izstrāde," uzsver Latvijas Bankas prezidents Mārtiņš Kazāks.

Kā būtiskākie riski no FKTK pievienošanas Latvijas Bankai atzīmēti lielāka ietekmes koncentrācija finanšu sistēmā, kā arī potenciāls interešu konflikts starp monetāro politiku, makrouzraudzību un mikrouzraudzību, it īpaši nepareizu stimulu risks. Ziņojumā norādīts, ka iespējama arī uzraudzības, noregulējuma un Aizsardzības sistēmas aktivizēšanas funkciju potenciāli negatīvā ietekme uz centrālās bankas reputāciju, kas ir būtisks priekšnosacījums monetārās un makrouzraudzības politikas īstenošanā. Tāpat iespējama vēršanās pret centrālās bankas aktīviem saistībā ar mikrouzraudzības un noregulējuma lēmumiem, kā rezultātā var tikt ierobežota centrālās bankas rīcībspēja un apdraudēta tās finansiālā neatkarība.

Tomēr identificētie riski ir pārvaldāmi, īstenojot attiecīgus risku ierobežošanas pasākumus, tai skaitā atbilstošu pienākumu, tiesību

un atbildības sadali, iekšējās kontroles sistēmas darbību un normatīvo regulējumu. Attiecībā uz lēmumu pieņemšanu Latvijas Bankas lēmējinstītūcijas līmenī jāņem vērā, ka Eirosistēmā būtiskākos lēmumus saistībā ar politiku veidošanu un īstenošanu (piemēram, lēmumus par monetāro politiku) un lielu daļu individuālo lēmumu mikrouzraudzības jomā pieņem ECB Padome, kas mazina risku attiecībā uz iespējamo interešu konfliktu nacionālā līmenī. Noteikti lēmumu veidi (piemēram, individuāli uzraudzības lēmumi) tiktu deleģēti īpaši izveidotai Uzraudzības komitejai.

Starptautiskajā praksē nepastāv vienota pieeja vai labākā prakse attiecībā uz centrālās bankas lomu un iesaistes pakāpi finanšu sektora uzraudzībā. Tomēr jāuzsver, ka 11 no 19 eirozonas dalībvalstīm finanšu sektora uzraudzība lielā mērā koncentrēta centrālo banku pārziņā.

FKTK pievienojot Latvijas Bankai, finanšu un kapitāla tirgus politikas veidotāja funkciju ar tam atbilstošu likumdošanas iniciatīvu turpinās īstenot FM. Finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem arī turpmāk pilnībā jāsedz izmaksas, kas nepieciešamas to uzraudzības un noregulējuma funkcijas īstenošanai.

[Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/finansu-ministrs-janis-reirs-fktk-pievienosana-latvijas-bankai-ir-logisks-finansu-sektora-kapitala-remonta-noslegums>